

Η Διακήρυξη της Πάφου, όπως υιοθετήθηκε κατά την 11η Σύνοδο Κορυφής MED-9

Εμείς, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Κροατίας, της Κύπρου, της Γαλλίας, της Ελλάδας, της Ιταλίας, της Μάλτας, της Σλοβενίας και της Ισπανίας, καθώς και ο Υπουργός Επικρατείας και Εξωτερικών της Πορτογαλίας, συναντηθήκαμε στις 11 Οκτωβρίου 2024 στην Πάφο για την 11η Σύνοδο Κορυφής των χωρών του Νότου της ΕΕ (MED-9).

Στο πλαίσιο της κλιμάκωσης των συγκρούσεων στη Μέση Ανατολή, του συνεχιζόμενου επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και των αδιάκοπων πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών πιέσεων, αυτό το σχήμα περιφερειακού συντονισμού συμβάλλει σημαντικά στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών απαντήσεων στις κοινές προκλήσεις. Μαζί θα προσπαθήσουμε να μετατρέψουμε τις προκλήσεις σε ευκαιρίες και να ατενίσουμε το μέλλον με αποφασιστικότητα, σύμφωνα με τις προσδοκίες των πολιτών μας.

Η έναρξη του νέου θεσμικού κύκλου και η έγκριση του Στρατηγικού Θεματολογίου 2024-2029 δίνει επιπρόσθετη ώθηση στις συζητήσεις μας, που συμπεριλαμβάνουν τον εντοπισμό θεμάτων ιδιαίτερης σημασίας για τις νότιες χώρες της ΕΕ και για τους τρόπους προώθησης των προτεραιοτήτων μας στο πλαίσιο των πολιτικών της ΕΕ κατά τη νέα νομοθετική περίοδο.

Χαιρετίζουμε την επανασύσταση ενός χαρτοφυλακίου αφιερωμένου στη Μεσόγειο εντός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αυτό επιβεβαιώνει την αυξημένη εστίαση της ΕΕ στη Μεσόγειο και τη σημασία που αποδίδεται στον στρατηγικό ρόλο της περιοχής μας. Είμαστε έτοιμοι να συμμετάσχουμε ενεργά στη διαμόρφωση του νέου Συμφώνου για τη Μεσόγειο. Η σταθερότητα, η ασφάλεια και η ευημερία της Ευρώπης είναι στενά συνδεδεμένη με τη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία της άμεσης γειτονιάς της. Παραμένουμε, επομένως, σταθερά προσηλωμένοι στο να συμβάλουμε στη σύσφιξη των σχέσεων και στη στενότερη συνεργασία με τις χώρες της Νότιας Γειτονιάς, και στο πλαίσιο της Ένωσης για τη Μεσόγειο, προς αμοιβαίο όφελος.

Οι εξελίξεις στη Μέση Ανατολή προκαλούν μας προβληματίζουν ιδιαίτερα. Υπό το πρίσμα των επιπτώσεων της σύγκρουσης στη Γάζα στην ευρύτερη περιοχή, εκφράζουμε την έντονη ανησυχία μας για την κλιμάκωση της στρατιωτικής αντιπαράθεσης μεταξύ του Ισραήλ και της Χεζμπολάχ. Απευθύνουμε έκκληση για την άμεση κατάπαυση του πυρός κατά μήκος της Μπλε Γραμμής και την έγκαιρη παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στον Λίβανο. Εκφράζουμε τη λύπη μας για τις πολλές απώλειες αμάχων, την καταστροφή πολιτικών υποδομών, τον μεγάλο αριθμό εσωτερικά εκτοπισμένων ατόμων και καλούμε όλους τους εμπλεκόμενους να σέβονται το Διεθνές Δίκαιο και το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο σε κάθε περίπτωση. Η εκτόξευση ρουκετών και άλλων βλημάτων από τη Χεζμπολάχ προς το ισραηλινό έδαφος από τις 8 Οκτωβρίου 2023 πρέπει να σταματήσει. Η κυριαρχία τόσο του Ισραήλ όσο και του Λιβάνου πρέπει να διατηρηθεί και να διασφαλιστεί και κάθε χερσαία επιχείρηση που την παραβιάζει πρέπει να σταματήσει. Οποιαδήποτε περαιτέρω στρατιωτική επέμβαση θα επιδεινώσει δραματικά την κατάσταση. Επαναβεβαιώνοντας τη δέσμευσή μας για την πλήρη εφαρμογή της απόφασης 1701 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, καλούμε όλες τις πλευρές να επιδείξουν αυτοσυγκράτηση και να συμμετάσχουν σε μεσολαβητικές προσπάθειες για την αποκλιμάκωση των εντάσεων, ενώ θα συνεχίσουμε να υποστηρίζουμε την περαιτέρω στήριξη του Λιβάνου και του λαού του, συμπεριλαμβανομένων των λιβανέζικων ενόπλων δυνάμεων, που καλούνται να διαδραματίσουν κρίσιμο σταθεροποιητικό ρόλο. Υποστηρίζουμε επίσης τον θεμελιώδη σταθεροποιητικό ρόλο της UNIFIL στον νότιο Λίβανο. Καταδικάζουμε τη στοχοποίηση της UNIFIL και υπενθυμίζουμε ότι όλοι οι συμμετέχοντες σε ειρηνευτικές αποστολές πρέπει να προστατεύονται.

Η παρούσα κλιμάκωση επιδεινώνει περαιτέρω την προσφυγική κρίση του Λιβάνου. Επιβεβαιώνουμε την αποφασιστικότητά μας να στηρίξουμε τους πιο ευάλωτους ανθρώπους στο Λίβανο, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικά εκτοπισμένων, των προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής που έχουν ανάγκη, καθώς και να παράσχουμε στήριξη για την καταπολέμηση της εμπορίας και της διακίνησης ανθρώπων. Επαναβεβαιώνουμε την ανάγκη να επιτευχθούν συνθήκες για την ασφάλη, εθελοντική και αξιοπρεπή επιστροφή των Σύρων προσφύγων, όπως ορίζεται από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Προσβλέπουμε στη διάσκεψη για το λαό και την κυριαρχία του Λιβάνου, που θα πραγματοποιηθεί στο Παρίσι στις 24 Οκτωβρίου.

Καταδικάζουμε απερίφραστα την ιρανική πυραυλική επίθεση κατά του Ισραήλ. Καλούμε όλους τους εμπλεκόμενους να ενεργήσουν με υπευθυνότητα και να απέχουν από περαιτέρω στρατιωτικές ενέργειες.

Επαναλαμβάνουμε ότι καταδικάζουμε με τον πιο έντονο τρόπο τις βίαιες τρομοκρατικές επιθέσεις της Χαμάς κατά του Ισραήλ και εκφράζουμε τη λύπη μας για όλες τις απώλειες αμάχων, ιδίως για τον υψηλό φόρο αίματος παιδιών και γυναικών. Ζητούμε την πλήρη και άμεση εφαρμογή της απόφασης 2735 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και υπογραμμίζουμε την πλήρη υποστήριξή μας στην προτεινόμενη συνολική συμφωνία που θα οδηγήσει, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, σε άμεση κατάπαυση του πυρός στη Γάζα, στην απελευθέρωση όλων των ομήρων και στην παροχή πλήρους, ασφαλούς και απρόσκοπτης ανθρωπιστικής βοήθειας αρμόζουσας κλίμακας στη Γάζα.

Επαναλαμβάνουμε την προεξάρχουσα σημασία των χερσαίων διαδρόμων, σημειώνοντας ότι όλες οι οδοί, χερσαίες, εναέριες και θαλάσσιες, συμπεριλαμβανομένου του Κυπριακού Θαλάσσιου Διαδρόμου, είναι πολύτιμες στην κάλυψη των τεράστιων ανθρωπιστικών αναγκών των αμάχων στη Γάζα.

Καταδικάζουμε έντονα τη συνεχιζόμενη εξτρεμιστική βία των εποίκων στη Δυτική Όχθη, συμπεριλαμβανομένης της Ανατολικής Ιερουσαλήμ. Ζητούμε επίσης την ασφαλή πρόσβαση στους ιερούς τόπους και τη διατήρηση του Status Quo.

Παραμένουμε προσηλωμένοι σε μια διαρκή και βιώσιμη ειρήνη, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, στη βάση λύσης των δύο κρατών, με το κράτος του Ισραήλ και ένα ανεξάρτητο, δημοκρατικό, συνεχές, κυρίαρχο και βιώσιμο κράτος της Παλαιστίνης να συνυπάρχουν δίπλα-δίπλα σε συνθήκες ειρήνης, ασφάλειας και αμοιβαίας αναγνώρισης. Για το σκοπό αυτό, θα καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για την αναζωογόνηση της πολιτικής διαδικασίας, σε συντονισμό με τους διεθνείς και περιφερειακούς εταίρους. Θα συνεχίσουμε να συνδράμουμε την Παλαιστινιακή Αρχή στις μεταρρυθμιστικές της προσπάθειες και στις προσπάθειες ανάπτυξης δυνατοτήτων.

Χαιρετίζουμε τις προσπάθειες του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για την επίτευξη διαρκούς ειρήνης και την προστασία των αμάχων στην περιοχή.

Στη βάση της απόφασης 2722 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, καταδικάζουμε τις συνεχιζόμενες επιθέσεις των Χούθι κατά πλοίων στην Ερυθρά Θάλασσα και πέραν αυτής, επαναβεβαιώνουμε τη δέσμευσή μας για τη διασφάλιση της ελευθεροπλοΐας και της θαλάσσιας ασφάλειας και υπενθυμίζουμε το δικαίωμα των χωρών να υπερασπίζονται τα πλοία τους σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο. Εκφράζουμε την υποστήριξή μας στην EUNAVFOR Aspides, η οποία έχει συμβάλει στην αποκατάσταση της ελευθερίας της ναυσιπλοΐας σε αυτή τη στρατηγικής σημασίας περιοχή για το παγκόσμιο εμπόριο.

Καθώς ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας συνεχίζεται για τρίτο έτος, επιβεβαιώνουμε την αμέριστη στήριξή μας στην ανεξαρτησία, την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Ουκρανίας, εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων της. Επαναβεβαιώνουμε, για άλλη μία φορά, την ακλόνητη δέσμευσή μας να παρέχουμε συνεχή πολύπλευρη αρωγή στην Ουκρανία και στον λαό της για όσο διάστημα χρειαστεί. Επαναλαμβάνουμε επίσης τη δέσμευσή μας να συνδράμουμε στην ανάκαμψη και την ανοικοδόμηση της Ουκρανίας, σε συντονισμό με τους εταίρους, και με ιδιαίτερη έμφαση στην κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της χώρας ενόψει του επερχόμενου χειμώνα. Για τον σκοπό αυτό, προσβλέπουμε στην επόμενη διάσκεψη για την ανάκαμψη της Ουκρανίας, η οποία θα φιλοξενηθεί στην Ιταλία το 2025. Χαιρετίζουμε το αποτέλεσμα της Συνόδου Κορυφής του Ιουνίου για την ειρήνη στην Ουκρανία και θα συνεχίσουμε τις προσπάθειές μας για την υποστήριξη μιας συνολικής, δίκαιης και διαρκούς ειρήνης, βασισμένης στις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του Διεθνούς Δικαίου. Επικροτούμε όλες τις προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση, συμπεριλαμβανομένης της τρίτης Συνόδου Κορυφής Ουκρανίας-Νοτιοανατολικής Ευρώπης που πραγματοποιήθηκε στην Κροατία στις 9 Οκτωβρίου. Χαιρετίζουμε επίσης την έγκριση του διαπραγματευτικού πλαισίου και τη διεξαγωγή της πρώτης διακυβερνητικής διάσκεψης για την προσχώρηση της Ουκρανίας. Θα συνεχίσουμε να συνεργαζόμαστε στενά με την Ουκρανία και να στηρίζουμε τις μεταρρυθμιστικές της προσπάθειες στην ευρωπαϊκή της πορεία.

Καθώς το τρέχον έτος έχουμε την τραγική συμπλήρωση 50 ετών από την εισβολή και την κατοχή, επαναλαμβάνουμε τη δέσμευσή μας για μια συνολική διευθέτηση του Κυπριακού, εντός του πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών, με βάση μια διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία, με πολιτική ισότητα, όπως ορίζεται από τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, σε ευθυγράμμιση με τις ιδρυτικές αρχές της ΕΕ και με το κεκτημένο της. Το Κυπριακό πρόβλημα είναι ευρωπαϊκό. Υπογραμμίζουμε ότι η απτή συμβολή της Τουρκίας στην ταχεία επανέναρξη και επιτυχή διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων παραμένει κρίσιμη, αποτελώντας βασικό στοιχείο για την προώθηση των σχέσεων ΕΕ-Τουρκίας. Υποστηρίζουμε σταθερά ότι η αποφυγή μονομερών ενεργειών, συμπεριλαμβανομένων ενεργειών που παραβιάζουν το στρατιωτικό status quo κατά μήκος των γραμμών κατάπαυσης του πυρός ή η εισβολή στη νεκρή ζώνη, είναι ουσιαστικής σημασίας για τη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη συνέχιση των διαπραγματεύσεων.

Υπογραμμίζουμε το στρατηγικό ενδιαφέρον της ΕΕ για ένα σταθερό και ασφαλές περιβάλλον στην Ανατολική Μεσόγειο και για την ανάπτυξη μιας συνεργατικής και αμοιβαία επωφελούς σχέσης με την Τουρκία, σύμφωνα με τις καθιερωμένες προϋποθέσεις. Η επίλυση εκκρεμών ζητημάτων θα πρέπει να γίνει με ειρηνικά μέσα και με πλήρη σεβασμό στο Διεθνές Δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της UNCLOS. Η κυριαρχία και η εδαφική ακεραιότητα όλων των κρατών μελών της ΕΕ πρέπει να διατηρηθεί και τα κυριαρχικά τους δικαιώματα να γίνουν πλήρως σεβαστά. Η αποκλιμάκωση των εντάσεων, ο σεβασμός του Διεθνούς Δικαίου και η προώθηση σχέσεων καλής γειτονίας είναι ουσιαστικής σημασίας για την περιφερειακή σταθερότητα και συνεργασία, μεταξύ άλλων στον τομέα της ενέργειας. Υπό το πρίσμα αυτό, σημειώνουμε ότι το Φόρουμ Φυσικού Αερίου της Ανατολικής Μεσογείου αποτελεί μια πλατφόρμα για θετική περιφερειακή συνεργασία.

Επικροτούμε τον ρόλο που διαδραματίζει η Αφρικανική Ένωση στην προώθηση της αποτελεσματικής διακυβέρνησης, της ειρήνης, της ασφάλειας και της βιώσιμης ανάπτυξης και υποστηρίζουμε τις προσπάθειές της να αντιμετωπίσει τις πολύπλευρες προκλήσεις της ηπείρου μέσω της εφαρμογής της Ατζέντας 2063. Επαναλαμβάνουμε τη δέσμευσή μας να στηρίξουμε τις αφρικανικές κυβερνήσεις, τα θεσμικά όργανα και τους λαούς, μέσω μιας ανανεωμένης εταιρικής σχέσης μεταξύ ίσων, ώστε να

συμβάλλουμε σε μια κοινή πορεία προς την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της τρομοκρατίας, του βίαιου εξτρεμισμού και της αστάθειας. Η ανάπτυξη και η δημοκρατία αλληλοενισχύονται και, στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζουμε τη σημασία των ελεύθερων και δίκαιων εκλογών.

Σε ένα ταχέως εξελισσόμενο και ευμετάβλητο γεωπολιτικό τοπίο, το οποίο χαρακτηρίζεται από αυξανόμενο ανταγωνισμό και σύνθετες προκλήσεις, η διασφάλιση της στρατηγικής αυτονομίας, της οικονομικής ασφάλειας και της ανθεκτικότητας της Ένωσης αποτελεί προτεραιότητά μας. Ως εκ τούτου, χαιρετίζουμε την ανανεωμένη έντονη έμφαση που δίνεται στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης της Ένωσης, μεταξύ άλλων με τις εκθέσεις του Mario Draghi και του Enrico Letta. Είναι ισχυρή πεποίθησή μας ότι μια περισσότερο ανταγωνιστική και κυρίαρχη Ευρώπη απαιτεί σημαντικές επενδύσεις, με συνδυασμό τόσο δημόσιας χρηματοδότησης από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και του Ομίλου ΕΤΕπ (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων), όσο και ιδιωτικών πόρων, όπου η ολοκλήρωση της Ένωσης Κεφαλαιαγορών θα έχει καθοριστική σημασία. Στο πλαίσιο αυτό, το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο θα πρέπει επίσης να αντικατοπτρίζει τον κεντρικό ρόλο της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας και να αντιστοιχίσει το επίπεδο των πολιτικών φιλοδοξιών με τους αναγκαίους πόρους.

Η ενιαία αγορά παραμένει το σημαντικότερο ανταγωνιστικό μας πλεονέκτημα, το ανεκμετάλλευτο δυναμικό του οποίου πρέπει να αξιοποιήσουμε. Εν προκειμένω, θα προσπαθήσουμε να εμβαθύνουμε την ενιαία αγορά και να καλλιεργήσουμε ένα δίκαιο, χωρίς αποκλεισμούς και φιλικό προς τις επιχειρήσεις περιβάλλον, με την άρση των εμποδίων, την αντιμετώπιση του κατακερματισμού, τη μείωση της γραφειοκρατίας και τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού, λαμβάνοντας υπόψη τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες των κρατών μελών και τις ανάγκες των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας της ΕΕ. Θα πρέπει να δοθεί μεγάλη έμφαση στην εμβάθυνση μιας πραγματικά εσωτερικής αγοράς, μεταξύ άλλων όσον αφορά στους τομείς των υπηρεσιών, της ενέργειας, της άμυνας, των επικοινωνιών και της ψηφιακής τεχνολογίας. Καλούμε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταστήσει την απλούστευση ύψιστη προτεραιότητα, μεταξύ άλλων με τη σημαντική μείωση του διοικητικού φόρτου και των προϋποθέσεων συμμόρφωσης για τις εταιρείες και τις εθνικές αρχές, την αποτροπή της υπερρύθμισης και τη διασφάλιση της εφαρμογής των κανόνων της ΕΕ.

Καθώς η έρευνα και η καινοτομία διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας, η ΕΕ θα πρέπει να πρωτοστατήσει στις τεχνολογίες αιχμής, αναπτύσσοντας τις δικές της ικανότητες σε ευαίσθητους τομείς και τεχνολογίες-κλειδιά του μέλλοντος, καθώς και στα πλεονεκτήματα της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Θα ενισχύσουμε την οικονομική μας ασφάλεια, θα μειώσουμε τις εξαρτήσεις, καθώς επίσης θα διαφοροποιήσουμε και θα διασφαλίσουμε τις στρατηγικές αλυσίδες εφοδιασμού. Δεν θα επιτρέψουμε την υπονόμευση των ανοικτών αγορών μας και αναμένουμε από την ΕΕ να ακολουθήσει μια φιλόδοξη, ισχυρή, ανοικτή και βιώσιμη εμπορική πολιτική που επιτρέπει δίκαιες εμπορικές συμφωνίες, ανοίγει τις αγορές τρίτων χωρών στις εταιρείες της ΕΕ, δημιουργεί αμοιβαίες ευκαιρίες πρόσβασης στην αγορά, υπερασπίζεται τα συμφέροντα της ΕΕ, επιτρέπει την ανάπτυξη ανθεκτικών και αξιόπιστων αλυσίδων εφοδιασμού και εγγυάται πραγματικά ισότιμους όρους ανταγωνισμού.

Στο πλαίσιο αυτό, η Πολιτική Συνοχής και η Κοινή Αγροτική Πολιτική αποτελούν σημαντικά δομικά στοιχεία για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας της ΕΕ, καθώς και της

εδαφικής και κοινωνικής συνοχής της. Ως περιοχή στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης, αναγνωρίζουμε ότι μια ανταγωνιστική, ανθεκτική και πραγματικά ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή οικονομία χρειάζεται βελτιωμένη εσωτερική και εξωτερική συνδεσιμότητα, ιδίως αεροπορικές, σιδηροδρομικές και θαλάσσιες συνδέσεις, καθώς και το ενεργειακό δίκτυο, και τονίζουμε τη σημασία του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών. Αυτό θα συμβάλει στη διαφοροποίηση και τη διασφάλιση των αλυσίδων εφοδιασμού, περιορίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις στρατηγικές εξαρτήσεις. Όπως καταδεικνύουν οι τρέχουσες προκλήσεις, ιδίως στην Ερυθρά Θάλασσα, απαιτούνται μεγαλύτερες προσπάθειες για να διασφαλιστεί η ασφάλεια και η ανταγωνιστικότητα των θαλάσσιων μεταφορικών μας συνδέσεων. Υπογραμμίζουμε επίσης τη σημασία της ψηφιακής συνδεσιμότητας μεταξύ μας, με τις γειτονικές περιοχές και σε ολόκληρο τον κόσμο.

Σεβόμενοι πλήρως την πολιτική ασφάλειας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών της ΕΕ, τονίζουμε την ανάγκη η ΕΕ να αυξήσει τη συνολική αμυντική της ετοιμότητα και τις ικανότητές της, ενισχύοντας την κυριαρχία της, και αναλόγως να ενισχύσει περαιτέρω την αμυντική τεχνολογική και βιομηχανική της βάση, προκειμένου να μειώσει τις στρατηγικές της εξαρτήσεις και να αυξήσει τις ικανότητές της. Αυτό θα απαιτήσει τη βελτίωση της πρόσβασης της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας σε δημόσια και ιδιωτική χρηματοδότηση.

Ταυτόχρονα, η οικονομική ευημερία των πολιτών μας, καθώς και οι λύσεις για την αγορά εργασίας, τη στέγαση και την αντιμετώπιση των δημογραφικών προκλήσεων με οριζόντιο τρόπο, πρέπει να παραμείνουν στο επίκεντρο των προσπαθειών μας. Η ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της υγείας και η βελτίωση της πρόσβασης στα φάρμακα σε ολόκληρη την Ένωση αποτελεί επίσης επιτακτική ανάγκη.

Η κοινωνική διάσταση, κυρίως η μείωση των ανισοτήτων, η κοινωνική ένταξη, η προστασία και η ενδυνάμωση των πολιτών, παραμένει συλλογική προτεραιότητα, σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, τη διακήρυξη του Πόρτο του 2021 και τη φετινή Σύνοδο Κορυφής στο Val Duchesse. Όπως συζητήθηκε κατά τη διάρκεια της πρώτης συνάντησης των Υπουργών Παιδείας MED-9 στη Λεμεσό, τον Ιούνιο του 2024, η εκπαίδευση μπορεί να ενισχυθεί στην περιοχή μας με συλλογικό τρόπο, μεταξύ άλλων μέσω του Ευρωμεσογειακού Πανεπιστημίου EMUNI και των σχετικών πρωτοβουλιών, με στόχο την ανάπτυξη περιφερειακών ικανοτήτων. Με αυτόν τον τρόπο, μπορεί να καταστεί βασικός μοχλός για τη διπλή μετάβαση, ενδυναμώνοντας τους νέους να αναλάβουν δράση για τη δημιουργία πιο βιώσιμων, ανθεκτικών και δίκαιων κοινωνιών.

Θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε για τη μετατροπή της περιοχής της Μεσογείου και της Νότιας Ευρώπης σε κόμβο ενεργειακών διαδρόμων και διασυνδέσεων μεταξύ ημών και με τους μεσογειακούς εταίρους μας, με σκοπό να συμβάλουμε στους στόχους της ενεργειακής μετάβασης και στην ενεργειακή ασφάλεια της Ένωσης, καθώς και στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, εξασφαλίζοντας παράλληλα προσιτές τιμές για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά μας. Για το σκοπό αυτό, χαιρετίζουμε τις συνεχείς προσπάθειες των Υπουργών Ενέργειάς μας κατά τη διάρκεια της δεύτερης υπουργικής συνάντησης σε επίπεδο MED-9 για την Ενέργεια, τον Σεπτέμβριο του 2024 στη Λάρνακα.

Η παράτυπη μετανάστευση αποτελεί ευρωπαϊκή πρόκληση που απαιτεί ευρωπαϊκή απάντηση. Έχουμε σημειώσει σημαντική πρόοδο με την υιοθέτηση του Ευρωπαϊκού Συμφώνου για το Άσυλο και τη Μετανάστευση, την αποτελεσματική και έγκαιρη εφαρμογή του οποίου θέτουμε ως προτεραιότητα, μαζί με μια πραγματικά ολοκληρωμένη και ολιστική προσέγγιση στην εξωτερική διάσταση, ώστε να

αντιμετωπιστούν τα βαθύτερα αίτια της παράτυπης μετανάστευσης και να αποτραπούν οι πρωτογενείς και δευτερογενείς μετακινήσεις. Για τον σκοπό αυτό, οφείλουμε να συνεργαστούμε για την εφαρμογή των Σχεδίων Δράσης που έχουμε υιοθετήσει και να επεκτείνουμε περαιτέρω την προσέγγιση δια των ολοκληρωμένων εταιρικών σχέσεων με τις βασικές χώρες ενδιαφέροντος γύρω από τη Μεσόγειο, στην Αφρική και άλλες σημαντικές χώρες προέλευσης και διέλευσης, κάνοντας πλήρη και συστηματική χρήση των μοχλών που διαθέτει η ΕΕ για την ενίσχυση των πολιτικών επιστροφής και επανεισοδοχής. Για να βελτιώσουμε την αποτροπή των παράτυπων αξίξεων και των απωλειών σε όλες τις διαδρομές, θα επικεντρωθούμε στην εξάρθρωση των δικτύων των διακινητών και στην ενίσχυση της διαχείρισης των συνόρων. Σεβόμενοι την προστασία των διεθνών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, θα εργαστούμε επίσης προς την κατεύθυνση της βελτίωσης του πλαισίου για τις επιστροφές, ώστε να αυξήσουμε το ποσοστό επιστροφής των αιτούντων άσυλο που έχουν απορριφθεί και άλλων υπηκόων τρίτων χωρών που δεν έχουν νόμιμο δικαίωμα παραμονής στην Ένωση. Και θα εξετάσουμε νέους τρόπους πρόληψης και αντιμετώπισης της παράτυπης μετανάστευσης. Θα αναπτύξουμε επίσης νόμιμες μεταναστευτικές οδούς, που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των κρατών μελών. Τέτοια πολύπλοκα και ευαίσθητα ζητήματα απαιτούν τη διάθεση επαρκούς χρηματοδότησης από την ΕΕ τα επόμενα χρόνια.

Η περιοχή της Μεσογείου αντιμετωπίζει ιδιαίτερα αυξημένους κινδύνους ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών καταστροφών, των ακραίων καιρικών φαινομένων, της ξηρασίας και της ερημοποίησης. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων απαιτείται ενισχυμένη περιφερειακή συνεργασία μεταξύ ημών και με τις χώρες της Νότιας Γειτονίας, καθώς και ενίσχυση του Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας της Ένωσης και των ταμείων που σχετίζονται με τις καταστροφές οι οποίες συνδέονται με το κλίμα. Επαναλαμβάνουμε τη βούλησή μας να συμβάλουμε στον κλιματικό στόχο της ΕΕ για το 2040, στο πλαίσιο της επίτευξης ουδετερότητας στις εκπομπές το αργότερο έως το 2050, και να ενισχύσουμε τη συνεργασία μας για την προστασία του κοινού μας περιβάλλοντος, για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την αύξηση της ανθεκτικότητας των κοινωνιών, των οικοσυστημάτων και των υποδομών μας απέναντι στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Τα υγιή και ακμάζοντα οικοσυστήματα αποτελούν το θεμέλιο μιας βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας, προωθώντας την οικονομική ανάπτυξη και την καινοτομία, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τις ανθεκτικές παράκτιες κοινότητες. Υπογραμμίζουμε τη σημασία της βιώσιμης διαχείρισης των κοινών μας θαλάσσιων πόρων. Η προστασία της θάλασσας έχει ιδιαίτερη σημασία, με βάση τη στρατηγική για τη βιοποικιλότητα 2030. Χαιρετίζουμε τα αποτελέσματα και τις δεσμεύσεις της 9ης Διεθνούς Διάσκεψης «Our Ocean Conference» που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα τον περασμένο Απρίλιο, καθώς και τη δεύτερη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τους Ωκεανούς που συνδιοργάνωσαν η Κένυα και η Πορτογαλία το 2022, και προσβλέπουμε στην τρίτη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τους Ωκεανούς στη Γαλλία το επόμενο έτος. Σημειώνουμε επίσης την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά σε ένα Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τους Ωκεανούς.

Η λειψυδρία στην περιοχή μας επηρεάζει σοβαρά τη γεωργική παραγωγή των χωρών μας, την επισιτιστική ασφάλεια, την αγροτική οικονομική σταθερότητα και τη βιοποικιλότητα. Όπως συζητήθηκε κατά την πρώτη συνάντηση Υπουργών Γεωργίας MED-9 στην περιοχή της Αμμοχώστου, τον Σεπτέμβριο του 2024, δεσμευόμαστε να εφαρμόσουμε πρακτικές βιώσιμης διαχείρισης των υδατικών πόρων στη γεωργία, χρησιμοποιώντας καινοτόμες τεχνολογικές λύσεις, συμμετέχοντας στην έρευνα και προωθώντας την αποδοτική χρήση του νερού. Ταυτόχρονα, καλούμε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προχωρήσει τάχιστα με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ανθεκτικότητας για το Νερό, λαμβάνοντας υπόψη

τις τοπικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες, και να απλοποιήσει και να παρέχει επαρκή ευελιξία στα μέτρα διαχείρισης του νερού. Προσβλέπουμε στη 10η συνάντηση των Συμβαλλομένων Μερών της Σύμβασης για το Νερό στη Σλοβενία αργότερα αυτό το μήνα.

Η διεύρυνση αποτελεί γεωστρατηγική επένδυση στην ειρήνη, την ασφάλεια, τη σταθερότητα και την ευημερία. Θα συνεχίσουμε να στηρίζουμε τους εταίρους με βάση τη δίκαιη και αυστηρή αιρεσιμότητα, την αρχή της αξιοκρατικής αξιολόγησης κάθε περίπτωσης, και την αναστρεψιμότητα. Θα συνεχίσουμε να ενθαρρύνουμε τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες, ιδίως όσον αφορά στο κράτος δικαίου, καθώς και στην περιφερειακή ολοκλήρωση, στις σχέσεις καλής γειτονίας, στην επίλυση διμερών διαφορών και ζητημάτων που έχουν τις ρίζες τους στο παρελθόν και την πλήρη ευθυγράμμιση με την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας. Στο πλαίσιο αυτό, επιβεβαιώνουμε εκ νέου την πλήρη και κατηγορηματική δέσμευσή μας όσον αφορά στην προοπτική ένταξης των Δυτικών Βαλκανίων, και χαιρετίζουμε την έναρξη διαπραγματεύσεων με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και τη Μολδαβία. Ταυτόχρονα, επαναλαμβάνουμε την ανάγκη να τεθούν οι αναγκαίες εσωτερικές βάσεις και μεταρρυθμίσεις, ώστε να διασφαλιστεί ότι τόσο η ΕΕ όσο και τα μελλοντικά κράτη μέλη θα είναι έτοιμα κατά τη στιγμή της προσχώρησης.

Ο πολιτισμός αποτελεί τη βάση της ευρωπαϊκής μας ταυτότητας και αναπόσπαστο μέρος της βιώσιμης ανάπτυξης. Μετά τη διαδικτυακή συνάντηση του Σεπτεμβρίου, η οποία κατέληξε σε κοινή δήλωση για τα πολιτιστικά δικαιώματα, η πρώτη συνάντηση των Υπουργών Πολιτισμού MED-9, με φυσική παρουσία, θα συγκληθεί τον Νοέμβριο στις Βρυξέλλες, για να συζητηθούν τρόποι υποστήριξης της καλλιτεχνικής ελευθερίας και προώθησης της μεσογειακής πολιτιστικής κληρονομιάς σε πνεύμα διαφορετικότητας, ισότητας και συμπερίληψης.

Σε συνέχεια των συναντήσεων στο Αλικάντε το 2022 και στη Βαλέτα το 2023, επαναλαμβάνουμε την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης του συντονισμού και διερεύνησης τρόπων επέκτασης των πεδίων συνεργασίας μας. Στόχος μας είναι η εδραίωση του MED-9 ως κινητήριας δύναμης, με ενισχυμένο και εποικοδομητικό ρόλο εντός της Ένωσης.

Οι επόμενες Σύνοδοι Κορυφής θα πραγματοποιηθούν στη Σλοβενία το 2025 και στην Κροατία το 2026.